

บทวิจัย

ผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศ โดยแกนนำกลุ่มเพื่อน เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น* SEXUAL COMMUNICATION SKILL DEVELOPMENT PROGRAM BY PEER LEADER TO PREVENT SEXUAL RISK BEHAVIOR AMONG EARLY FEMALE ADOLESCENTS

บุญรักษา ญาณสาร** อภาพร เผ่าวัฒนา***
สุธรรม นันทมงคลชัย**** นฤมล เอี่ยมณีกุล*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศโดยแกนนำกลุ่มเพื่อนเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (อายุ 11-14 ปี) โรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 33 คน และโรงเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ จำนวน 35 คน ระยะเวลาในการศึกษา 14 สัปดาห์ เป็นระยะทดลอง 5 สัปดาห์ และระยะติดตามผล 9 สัปดาห์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย ความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (KR20 = .77) การรับรู้ในความสามารถของตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธ และการต่อรองเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ($\alpha = .95 .93 .92 .72$ ตามลำดับ) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent t-test, Paired t-test, ANCOVA และ Repeated Measure one-way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองและระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธ และการต่อรองเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) ในระยะติดตามผลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์แตกต่างจากก่อนการทดลองแต่ไม่แตกต่างกับกลุ่มเปรียบเทียบ ($p\text{-value} > .05$) และมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$)

การจัดโปรแกรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศโดยแกนนำกลุ่มเพื่อนเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถเพิ่มความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธ และการต่อรองเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ ส่งผลให้นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นได้

คำสำคัญ: การสื่อสารเรื่องเพศ/ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ/ วัยรุ่นหญิงตอนต้น/ แกนนำเพื่อน

ผู้รับผิดชอบหลัก: รองศาสตราจารย์อภาพร เผ่าวัฒนา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และได้รับทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์บางส่วนจากสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

** พยาบาลวิชาชีพ กลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและบริการปฐมภูมิ โรงพยาบาลหางดง เชียงใหม่

*** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาอนามัยครอบครัว คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

***** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ABSTRACT

The purpose of this quasi – experimental study was to examine the effect of sexual communication skill development program by peer leader to prevent sexual risk behavior among early female adolescents. The sample included mattayomsuksa 1st(age 11-14 years old) students from 2 schools in Chiangmai Province. One group was the experimental group with 33 female students, and the other was selected as the comparison group with 35 female students. This study was conducted over a period of 14 weeks with an intervention period of 5 weeks and a follow up periods of 9 weeks. Data were collected by self-administered questionnaires, sexual intercourse and sexually transmitted diseases, reliability of knowledge (KR-20)=.77, perceived self-efficacy in affirming opinions, refusing, negotiation in order to avoid sexual risk behaviors and sexual risk preventive behaviors, reliability (Cronbach's Alpha) was .95 .93 .92 .72 respectively, Statistical analysis was performed by using percentage, mean, standard deviation, independent t-test, paired t-test, ANCOVA and Repeated Measure one way ANOVA.

The result indicated that, after intervention and follow up period, the experimental group had significantly higher mean score of knowledge, self efficacy in affirming opinion, refusing and negotiation in order to avoid sexual risk behaviors (p -value<.05). At the follow up, the experimental group had different mean score of prevention sexual risk behaviors when compared to before experiment, but it did not differ when compared to comparison group (p -value >.05). In addition, the experimental group had significant higher mean score of knowledge than the comparison group (p -value<.001).

The result indicated that, sexual communication skill development program by peer leader to prevent sexual risk behavior among early female adolescents had some effect on increasing knowledge self efficacy in affirming opinion, refusing and negotiation in order to avoid sexual risk behaviors and prevention sexual risk behaviors.

Keywords: Sexual communication skill; Peer leader; Sexual risk behavior; Early female adolescents

ความสำคัญของปัญหา

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นช่วงอายุ 15-19 ปี เป็นปัญหาที่สำคัญวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุน้อยลง โดยที่เพศชายอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก 15 ปี และเพศหญิงอายุเฉลี่ย 16 ปี (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย, 2554) ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีอายุน้อยลงเรื่อยๆ ทำให้เกิดผลกระทบที่สำคัญเช่น การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ข้อมูลการสำรวจสุขภาพคนไทยปี พ.ศ.2551 - พ.ศ. 2552 ใน

หนังสือรายงานสุขภาพคนไทย พ.ศ.2554 พบว่า สัดส่วนแม่วัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี ในรอบ 50 ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่า จากปี พ.ศ.2501 พบแม่วัยรุ่น ร้อยละ 5.6 ในปีพ.ศ.2551 แม่วัยรุ่นเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.5 โดยเฉพาะกลุ่มแม่วัยรุ่นอายุ 10-14 ปี (ชินฤทัย กาญจนะจิตตรา, 2554) แนวโน้มสถานการณ์การมีบุตรของเด็กหญิงในประเทศไทย จากจดหมายข่าวรายเดือนสำนักพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ ฉบับที่ 19 ตุลาคม 2552 พบว่า

เด็กหญิงอายุ 6-19 ปี ที่คลอดบุตรมีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยทั้งประเทศ ร้อยละ 0.68 ในระดับภาค พบว่าสถานการณ์การคลอดบุตรของมารดาที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าสูงเกินเกณฑ์เฝ้าระวังในทุกภูมิภาค โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าสูงถึง ร้อยละ 15 (เกณฑ์การเฝ้าระวัง ≥ 10) โดยภาคเหนือมารดาที่มีอายุน้อยกว่า 15 ปี คิดเป็น ร้อยละ 0.6 และอายุน้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.6 จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนการคลอดบุตรของมารดาอายุน้อยกว่า 20 ปี สูงใน 10 อันดับแรกของประเทศ

ข้อมูลของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ สํารวจนักเรียนชาย-หญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พ.ศ. 2549 พบนักเรียนชายที่เคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 2.7 พบเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าในปี พ.ศ. 2553 ในขณะที่นักเรียนหญิง ที่เคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 0.8 ในปี พ.ศ.2549 เพิ่มขึ้นเป็น 4 เท่าในปี พ.ศ.2553 แต่ข้อมูลการใช้ถุงยางอนามัยกลับมีปริมาณที่ลดลง และพบว่าอัตราป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มประชากรที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า จากปี พ.ศ.2549 พบว่าประชากรอายุน้อยกว่า 20 ปีป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 38.17 แต่ในปี พ.ศ.2553 พบเพิ่มขึ้น ร้อยละ 60.47 ส่วนสถิติการรับฝากครรภ์สตรีอายุน้อยกว่า 20 ปีของโรงพยาบาลสารภี จากปีพ.ศ.2551 ฝากครรภ์ ร้อยละ 14.8 เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.5 ในปี พ.ศ. 2553 (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, 2553)

จากสถิติดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงสาเหตุสำคัญของปัญหาทางเพศในนักเรียนคือ การมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิง ได้แก่ บุคคล ครอบครัว และกลุ่มเพื่อน ซึ่งปัจจัยครอบตัวและกลุ่มเพื่อนล้วนเป็นปัจจัยสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดของ Bandura (1986) การป้องกันตัววัยรุ่นหญิงจากปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้ที่ดีที่สุด คือ ต้องเสริมสร้างให้วัยรุ่นหญิงมีความหนัก

แน่น การป้องกันปัญหาจึงต้องเริ่มจากตัวบุคคลโดยเฉพาะตัววัยรุ่นเอง ดังนั้นในการศึกษานี้จึงได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาวัยรุ่นพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในส่วนของคุณค่า วัยรุ่นทุกคนควรพัฒนาความสามารถของตัวเองในการกล้าคิด กล้าทำ และกล้าปฏิเสธ รู้จักยับยั้งชั่งใจ เข้าใจบทบาททางเพศของตนเอง ในการคบเพื่อนต่างเพศ ชายหญิงควรคบกันอย่างมีขอบเขต (สุมาลี ตราชู, 2550) ส่งเสริมให้วัยรุ่นหญิงรู้จักการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง (จิรพรรณ อินทา, 2542) เพิ่มศักยภาพของการสื่อสารในทักษะการต่อรอง ทักษะการปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ (ชลนิทรา แสงบูรณ, 2552: สุมาลี ตราชู, 2550:) เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์

เพื่อนมีอิทธิพลสูงสำหรับวัยรุ่น แกนนำกลุ่มเพื่อนสามารถสื่อสารให้เข้าถึง เข้าใจ การใช้ภาษา และการรับรู้ปัญหาของเพื่อน สามารถโน้มน้าว ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนได้ดี (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2554) ดังนั้นการศึกษานี้จึงใช้แกนนำกลุ่มเพื่อนซึ่งเป็นผู้ที่กลุ่มเพื่อนให้การยอมรับไว้วางใจ และเชื่อถือ เป็นผู้ส่งสารให้แก่กลุ่มเพื่อนในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และส่งเสริมสนับสนุนให้กลุ่มเพื่อนรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธ และการต่อรอง เพื่อยืนยันในความคิดเห็น มีการฝึกปฏิบัติทักษะในการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธ การต่อรอง และให้ข้อมูลย้อนกลับในเรื่องของปัญหาและอุปสรรคในการฝึกปฏิบัติ พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นและหาแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการฝึกปฏิบัติ โดยการสื่อสารในกลุ่มจะเป็นการสื่อสารแบบเพื่อนคุยกับเพื่อนมีหัวข้อในการสื่อสารที่ชัดเจนตามโปรแกรมการพัฒนาทักษะการสื่อสารเรื่องเพศ

ในการศึกษารั้งนี้ได้นำแนวคิดทฤษฎีปัญญาทางสังคมของอัลเบิร์ต แบนดูราเป็นแนวทางในการวิจัย ซึ่งกล่าวถึงพฤติกรรมของมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์

กับปัจจัยหลักอีก 2 ปัจจัยคือปัจจัยทางปัญญา/ปัจจัยส่วนบุคคลอื่นๆ และอิทธิพลของสภาพแวดล้อมงานวิจัยนี้กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จะได้รับการพัฒนาศักยภาพในการปฏิเสธและการต่อรอง เพื่อยืนยันในความคิดเห็นโดยใช้สิ่งแวดล้อมคือแกนนำกลุ่มเพื่อน ที่ถือเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น มีบทบาทในการกระตุ้นเตือน ให้ความช่วยเหลือในการฝึกฝนทักษะในการสื่อสาร เพื่อให้บรรลุพฤติกรรมเป้าหมาย คือ การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธ และการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม

ทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบ และภายในกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

สมมติฐานการวิจัย

1. เปรียบเทียบภายในกลุ่มหลังการทดลอง และระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การรับรู้ความสามารถตนเอง ในการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธ และการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ สูงกว่าก่อนการทดลอง

2. เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม หลังการทดลอง และระยะติดตามผลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การรับรู้ความสามารถตนเอง ในการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธ และการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

ตัวแปรต้น

โปรแกรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศ โดยใช้แกนนำกลุ่มเพื่อน ผู้วิจัย ใช้การฝึกปฏิบัติจริง และการสะท้อนกลับ ในเรื่อง

- ความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
- ทักษะในการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธ และการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์
- การฝึกการถ่ายทอดความรู้ไปสู่เพื่อนนักเรียน

หลังจากนั้นแกนนำกลุ่มเพื่อนถ่ายทอดสิ่งที่ได้รับไปสู่เพื่อนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้กระบวนการกลุ่ม การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง และการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ตัวแปรตาม

- ความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
- การรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธ และการต่อรองเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์
- พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) รูปแบบการวิจัยเป็นแบบ 2 กลุ่ม เปรียบเทียบก่อน – หลังการทดลอง (Before – After Two Groups Pretest – Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดเชียงใหม่ เลือกโรงเรียนแบบเฉพาะเจาะจง เป็น กลุ่มทดลอง 1 โรงเรียน และกลุ่มเปรียบเทียบ 1 โรงเรียน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากค่าขนาดอิทธิพล ประมาณค่าขนาดอิทธิพลจากค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม จากสูตรของ Glass (1996) โดยคำนวณจากงานวิจัยของอรนรร ธรรม-วิจิตรกุล (2553) ได้ค่าขนาดอิทธิพล .88 $\alpha = .05$, effect size = .05, power = .80 ขนาดตัวอย่างกลุ่มละ 25 คน และเพื่อป้องกันความคาดเคลื่อน อีก 20% สรุปลำดับจำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบกลุ่มละ 30 คน มีจำนวนนักเรียนกลุ่มทดลอง 33 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 35 คน (หลังจากคัดนักเรียนออกจากการวิจัยคือไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมครบทุกครั้ง และเมื่อย้ายโรงเรียน) เริ่มดำเนินการศึกษา ตั้งแต่ 27 สิงหาคม – 30 พฤศจิกายน 2555 รวมระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด 14 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือ 2 ส่วน คือ

1. **เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง** ประกอบด้วย แผนการพัฒนาแกนนำกลุ่มเพื่อน และแผนการพัฒนา กลุ่มทดลองโดยแกนนำกลุ่มเพื่อน โดยแผนการพัฒนา แกนนำกลุ่มเพื่อน จัดกิจกรรม 5 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง **ครั้งที่ 1** เป็นการพัฒนาความรู้เรื่องผลกระทบ

จากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และให้รับรู้ถึงสถานการณ์เสี่ยงและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ พร้อมทั้งฝึกการถ่ายทอดความรู้ไปสู่เพื่อน (2 ชั่วโมง) **ครั้งที่ 2, 3, 4** เป็นการพัฒนารับรู้ในเรื่องการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธ และการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ตามลำดับ (ครั้งละ 2 ชั่วโมง) พร้อมทั้งฝึกการถ่ายทอดความรู้ไปสู่เพื่อนทุกครั้ง **ครั้งที่ 5** เป็น กิจกรรมทบทวนกิจกรรมทั้ง 4 ครั้งที่ผ่านมา พร้อมทั้งฝึกการถ่ายทอดความรู้ไปสู่เพื่อน (2 ชั่วโมง)

แผนการพัฒนากลุ่มทดลองโดยแกนนำกลุ่มเพื่อน จัดกิจกรรม 3 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง **ครั้งที่ 1** แกนนำถ่ายทอดความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (1 ชั่วโมง) **ครั้งที่ 2** แกนนำถ่ายทอดการรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยัน ในความคิดเห็น เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ 1 ชั่วโมง และถ่ายทอดการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธ เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ 1 ชั่วโมง **ครั้งที่ 3** แกนนำถ่ายทอดการรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ และทบทวนกิจกรรมที่ผ่านมาทั้ง 4 กิจกรรม (2 ชั่วโมง) ในการจัดกิจกรรม มีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการเรียนรู้ โดยใช้ power point ประกอบการถ่ายทอด และวีดิทัศน์ การประสบความสำเร็จในการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธและการต่อรองเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ พร้อมทั้งให้กลุ่มทดลองแสดงบทบาทสมมติในเรื่องการประสบความสำเร็จด้วยตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธ และการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้รับการตรวจ ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบวัดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ เติบโต สถานที่พักอาศัยในปัจจุบัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่วัยรุ่นได้รับต่อเดือน ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับ สถานภาพสมรสของบิดาและมารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา ความสัมพันธ์กับเพื่อนชายที่สนิทสนม การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และประเภทของสื่อที่วัยรุ่นได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จำนวน 18 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบวัดความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ข้อคำถามเป็นแบบถูก-ผิด จำนวน 15 ข้อตอบถูกให้ 1 คะแนนตอบผิดให้ 0 คะแนน ค่าความเชื่อมั่น (Kuder-Richardson 20) = 0.77 ส่วนที่ 3 แบบวัดการรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็นการปฏิเสธ และการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ ข้อคำถามเป็นแบบประเมินค่า 4 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert's scale) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ผู้ตอบเลือกได้เพียง 1 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ ค่าความ เชื่อมั่น (สัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค) = .95 .93 .92 ตามลำดับ ส่วนที่ 4 แบบวัดพฤติกรรมในการป้องกันความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ข้อคำถาม เป็นแบบประเมินค่า 4 ระดับตามแบบของลิเคอร์ท (Likert's scale) คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ ผู้ตอบเลือกได้เพียง 1 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อค่าความเชื่อมั่น (สัมประสิทธิ์ อัลฟาครอน-บาค) = .72 ส่วนที่ 5 แบบ check list การปฏิบัติในขั้นตอนต่างๆ ของการสอน โดยแกนนำ กลุ่มเพื่อนตอบแบบสอบถามส่วนที่ 1 - 5 กลุ่มทดลอง ตอบแบบสอบถามส่วนที่ 1 - 4 เก็บรวบรวมข้อมูล 3 ครั้ง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะ

ติดตามผลโดยให้นักเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนหญิงที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยวิเคราะห์ ค่าคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20) และ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอน-บาค (Cronbach's alpha coefficient)

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมด มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป นำเสนอข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, Independent t - test, Paired t - test, ANCOVA และ Repeated Measure one way ANOVA โดย กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มเป้าหมาย

ในระหว่างการศึกษา เมื่อพบว่านักเรียนที่เข้าร่วมการวิจัยเกิดความไม่สบายใจ หรืออึดอัดใจในการตอบแบบสอบถามหรือการเข้าร่วมในกิจกรรมงานวิจัยนี้ นักเรียนสามารถถอนตัวออกจากการศึกษาได้ตลอดเวลา เอกสารและข้อมูลต่างๆ ของนักเรียน จะถูกเก็บเป็นความลับ มีเพียงผู้วิจัยและ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ และจะเป็นเผยแพร่ในลักษณะเฉพาะที่เป็นภาพรวมของงานวิจัยเท่านั้น เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัย เอกสารข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลาย หลังจากนำเสนอผลงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์แล้ว 1 ปี

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบเป็นเพศหญิงทั้งหมด มีอายุ 12 ปี อายุเฉลี่ย 12.6 ปี ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบบิดาและมารดาพักอาศัยอยู่ด้วยกัน ครึ่งหนึ่งของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบพักอาศัยร่วมกับบิดาและมารดา ซึ่งมีที่พักอาศัยเป็นบ้านของตนเอง บิดาหรือมารดาเป็นผู้ให้ค่าใช้จ่ายรายเดือน มีรายได้ต่อสัปดาห์น้อยกว่าหรือเท่ากับ 250 บาท รายได้เพียงพอเหลือเก็บ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเป็นแบบใช้เหตุผล ส่วนใหญ่ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีเพื่อนสนิทเป็นผู้หญิง เพื่อนสนิทที่ชอบดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ คิดเป็น ร้อยละ 11.5 และ ร้อยละ 2.9 ตามลำดับ เพื่อนสนิทที่ชอบเที่ยวสถานบันเทิง คิดเป็นร้อยละ 18.5 และ ร้อยละ 2.9 ตามลำดับ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบเคยเที่ยวสถานบันเทิงคิดเป็น ร้อยละ 20.6 และ ร้อยละ 5.4 ตามลำดับ เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 11.8 และร้อยละ 8.1 ตามลำดับ มีคูรักรักคิดเป็นร้อยละ 14.7 และร้อยละ 2.7 ตามลำดับ

กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีความแตกต่างกันในส่วนของคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เกรดเฉลี่ย ซึ่งพบว่า เกรดเฉลี่ยของกลุ่มเปรียบเทียบสูงกว่ากลุ่มทดลอง ในส่วนของรายได้ กลุ่มทดลองมีรายได้ต่อสัปดาห์ สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ระดับการศึกษาของบิดา พบว่าบิดาของกลุ่มเปรียบเทียบมีระดับการศึกษาสูงกว่า บิดาของกลุ่มทดลอง จำนวนเพื่อนสนิทของกลุ่มทดลอง ที่มีคูรักรัก สูงกว่าเพื่อนสนิทของกลุ่มเปรียบเทียบ

ผลการเปรียบเทียบภายในกลุ่ม

1. คะแนนเฉลี่ยความรู้ ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = .003$) และระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลองและหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$ และ .014 ตามลำดับ) (ตารางที่ 1)

2. คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธและการต่อรองเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลองไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p\text{-value} = .052$, .257 และ .126 ตามลำดับ) ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p\text{-value} = 1$, .593 และ 1 ตามลำดับ) ในระยะติดตามผลการรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น และการปฏิเสธมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = .016$ และ .019 ตามลำดับ) แต่คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรองหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p\text{-value} = 1$) (ตารางที่ 1)

3. คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p\text{-value} = .531$) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่พบบ่อย การรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลอง

ตัวแปรที่ศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย	p-value (one- tailed)
ความรู้เรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์				
ก่อนการทดลอง	6.1	3.8		
หลังการทดลอง	9.9	4.1	3.8	.003
ก่อนการทดลอง	6.1	3.8		
ระยะติดตามผล	12.6	2.6	6.6	<.001
หลังการทดลอง	9.9	4.1		
ระยะติดตามผล	12.6	2.6	2.8	.014
F = 24.3, df = 2.64, p-value = <.001				
การรับรู้ในความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น				
ก่อนการทดลอง	14.6	4.6		
หลังการทดลอง	17.0	4.1	2.5	.052
ก่อนการทดลอง	14.6	4.6		
ระยะติดตามผล	17.8	4.1	3.3	.016
หลังการทดลอง	17.0	4.1		
ระยะติดตามผล	17.8	4.1	0.8	1.000
F = 5.5, df = 2.64, p-value = .006				
การรับรู้ในความสามารถตนเองในการปฏิเสธ				
ก่อนการทดลอง	14.8	4.4		
หลังการทดลอง	16.4	4.2	1.6	.257
ก่อนการทดลอง	14.8	4.4		
ระยะติดตามผล	17.7	4.0	2.9	.019
หลังการทดลอง	16.4	4.2		
ระยะติดตามผล	17.7	4.0	1.3	.593
F = 4.5, df = 2.64, p-value = .014				

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่พบบ่อย การรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลอง (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย	p-value (one- tailed)
การรับรู้ในความสามารถตนเองในการต่อรอง				
ก่อนการทดลอง	14.3	4.5		
หลังการทดลอง	16.5	4.6	2.1	.126
ก่อนการทดลอง	14.3	4.5		
ระยะติดตามผล	16.8	4.5	2.4	.089
หลังการทดลอง	16.5	4.6		
ระยะติดตามผล	16.8	4.5	.303	1.00
F = 3.2, df = 2.64, p-value = .047				

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมในการป้องกันความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนการทดลอง และระยะติดตามผล ภายในกลุ่มทดลอง

พฤติกรรม	กลุ่มทดลอง (n = 33)			
	$\bar{x}$	S.D.	t-test	p-value (one- tailed)
ก่อนการทดลอง	49.2	6.5		
ระยะติดตาม	50.2	6.9	-0.6	.531

การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม

1. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -3.2$, $p\text{-value} = .002$ และ $t = -4.2$, $p\text{-value} < .001$ ตามลำดับ) จึงนำคะแนนความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (ตารางที่ 3) และการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธ (ตารางที่ 5) ก่อนการทดลองมาเป็นตัวแปรร่วม (Covariate)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

Source	Sum of squares	df	Mean Square	F	p-value
ระยะหลังการทดลอง					
ความรู้ก่อนการทดลอง	22.6	1	22.6	1.7	.200
ระหว่างกลุ่ม	4.2	1	4.2	0.3	.577
ความคลาดเคลื่อน	877.5	65	13.5		
รวม	900.3	67			
$R^2 = .025$ (Adjusted $R^2 = -.005$)					
ระยะติดตามผล					
ความรู้ก่อนการทดลอง	.129	1	.129	.012	.911
ระหว่างกลุ่ม	224.2	1	224.2	21.7	<.001
ความคลาดเคลื่อน	670.7	65	10.3		
รวม	932.1	67			
$R^2 = .280$ (Adjusted $R^2 = .258$)					

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพบว่าหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบไม่แตกต่างกัน ($p\text{-value} = .577$) แต่ในระยะติดตามผลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนการทดลอง และระยะติดตามผล ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

ความรู้	กลุ่มทดลอง (n=33)		กลุ่มเปรียบเทียบ (n=35)		Mean Difference	p-value (one- tailed)
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ระยะติดตามผล	12.6	0.6	8.7	0.6	3.9	<.001

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธ เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

Source	Sum of squares	df	Mean Square	F	p-value
หลังการทดลอง					
การรับรู้การปฏิเสธก่อนการทดลอง	23.4	1	23.4	2.4	.129
ระหว่างกลุ่ม	51.7	1	51.7	5.2	.026
ความคลาดเคลื่อน	644.4	65	9.9		
รวม	778.1	67			
$R^2 = .172$ (Adjusted $R^2 = .146$)					
ระยะติดตามผล					
การรับรู้การปฏิเสธก่อนการทดลอง	25.1	1	25.1	2.6	.109
ระหว่างกลุ่ม	3.99	1	3.99	0.4	.519
ความคลาดเคลื่อน	616.95	65	9.5		
รวม	664.9	67			
$R^2 = .072$ (Adjusted $R^2 = .044$)					

ส่วนคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธ หลังการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = .026$) โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบในระยะติดตามผลคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = .519$) (ตารางที่ 5)

2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น และการรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

ก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น และ การรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -4.2$, $p\text{-value} = <.001$ และ $t = -3.98$, $p\text{-value} <.001$ ตามลำดับ) จึงนำคะแนนการรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น และการรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรอง ก่อนการทดลองมาเป็นตัวแปรร่วม (Covariate) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพบว่าคะแนนการรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น และการรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรอง หลังการทดลองและระยะติดตามผล กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p\text{-value} >.05$) (ตารางที่ 6 และ 7 ตามลำดับ)

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

Source	Sum of squares	df	Mean Square	F	p-value
หลังการทดลอง					
การรับรู้การยืนยันก่อนการทดลอง	9.5	1	9.5	0.7	.390
ระหว่างกลุ่ม	7.2	1	7.2	0.6	.455
ความคลาดเคลื่อน	826.0	65	12.7		
รวม	856.6	67			
$R^2 = .036$ (Adjusted $R^2 = -.006$)					
ระยะติดตามผล					
การรับรู้การยืนยันก่อนการทดลอง	7.9	1	7.9	0.7	.414
ระหว่างกลุ่ม	0.6	1	0.6	0.0	.829
ความคลาดเคลื่อน	761.2	65	11.7		
รวม	774.3	67			
$R^2 = .017$ (Adjusted $R^2 = .013$)					

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

Source	Sum of squares	df	Mean Square	F	p-value
หลังการทดลอง					
การรับรู้การต่อรองก่อนการทดลอง	16.9	1	16.9	1.3	.251
ระหว่างกลุ่ม	28.8	1	28.8	2.3	.135
ความคลาดเคลื่อน	817.7	65	12.6		
รวม	898.7	67			
$R^2 = .090$ (Adjusted $R^2 = .062$)					
ระยะติดตามผล					
การรับรู้การต่อรองก่อนการทดลอง	34.8	1	34.8	2.8	.097
ระหว่างกลุ่ม	25.4	1	25.4	2.1	.155
ความคลาดเคลื่อน	796.2	65	12.3		
รวม	903.9	67			
$R^2 = .119$ (Adjusted $R^2 = .092$)					

3. คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสถิติ ($p\text{-value} = .088$) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ไม่มีความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ($p\text{-value} = .928$) (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนการทดลอง และระยะติดตามผลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

ระดับพฤติกรรม	กลุ่มทดลอง (n=33)		กลุ่มเปรียบเทียบ (n=35)		t-test	df	p-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
ก่อนการทดลอง	49.3	6.4	52.2	7.6	.09	66	.928
ระยะติดตามผล	50.2	6.9	52.7	7.8			

อภิปรายผล

1. ความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบในระยะติดตามผล แนวทางในการจัดกิจกรรมเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคคลด้านความรู้ โดยมีแกนนำนักเรียนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในเรื่องผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ผ่าน power point ซึ่งมีเนื้อหาที่ชัดเจน สั้น กระชับ มีภาพและสีสรรที่ช่วยให้ง่ายต่อการจดจำ และการทำความเข้าใจ พร้อมทั้งมีโปสเตอร์ภาพ เสมือนจริงประกอบการอธิบายในเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีคู่มือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ให้กลุ่มทดลองนำไปอ่านเองที่บ้าน ซึ่งในคู่มือจะมีภาพโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และคำอธิบายภาพคำแนะนำและวิธีการดูแลตนเองเมื่อเป็นโรคติดต่อ

ทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งประสิทธิผลที่ได้จากโปรแกรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศ โดยแกนนำ

กลุ่มเพื่อน สามารถสังเกตได้ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบพบว่าหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยความรู้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอธิบายได้ว่า หลังการทดลอง โปรแกรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศ โดยแกนนำกลุ่มเพื่อนสามารถพัฒนาความรู้กลุ่มทดลองให้มีคะแนนสูงขึ้นเทียบเท่ากับคะแนนของกลุ่มเปรียบเทียบซึ่งทำคะแนนได้สูงตั้งแต่ก่อนการทดลอง สอดคล้องกับการศึกษาของปัญญิ กิตติพงศ์พิทยา (2551) ที่ศึกษาการประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ความสามารถตนเอง เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกาดูแลสุขภาพ ทันทสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่ากลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ ดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$)

2. การรับรู้ความสามารถตนเองในการ ยืนยันในความคิดเห็น เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรม เสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์

ภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรม กลุ่มทดลองมีการรับรู้ความสามารถตนเองในการ ยืนยันในความคิดเห็น เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง ต่อการมีเพศสัมพันธ์ ในระยะติดตามผลสูงกว่าก่อน การทดลอง แนวทางในการจัดกิจกรรมเป็นการ พัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเอง ตามแนวคิดของ แบนดูรา (Bandura, 1986) กิจกรรมการพัฒนารับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น ประกอบด้วย การจูงใจกลุ่มทดลองโดยแกนนำ กลุ่มเพื่อน ให้ความรู้ในเรื่องการยืนยันในความคิดเห็น เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ ประโยชน์ของการยืนยันในความคิดเห็นที่มี ต่อผู้ที่สามารถยืนยันในความคิดเห็นของตนเอง โดย ถ่ายทอดผ่าน power point พร้อมทั้งให้ดูวิดีโอตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการยืนยันใน ความคิดเห็น และให้กลุ่มทดลองได้แสดงบทบาท สมมติในการประสบความสำเร็จในการยืนยันใน ความคิดเห็นด้วยตนเอง ในเรื่องการยืนยันที่จะ หลีกเลี่ยงการมีพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ และการยืนยันที่จะหลีกเลี่ยงสถานการณ์เสี่ยงในการ มีเพศสัมพันธ์ เพื่อให้กลุ่มทดลองเกิดการรับรู้ด้วย ตนเอง มีความเชื่อมั่น ที่ได้ลงมือทำกิจกรรมจนเป็น ผลสำเร็จ เกิดการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการยืนยัน ในความคิดเห็น เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการ มีเพศสัมพันธ์ได้ จากการที่คะแนนการรับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็นหลังการ ทดลองของกลุ่มทดลองไม่แตกต่างจากก่อนการ ทดลองและระยะติดตามผลนั้นสามารถอธิบายได้ว่า การพัฒนารับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยัน ในความคิดเห็นของกลุ่มทดลองอาจต้องใช้ระยะเวลา ในการพัฒนา ทำความเข้าใจ และฝึกฝน เพื่อจะได้

นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดเป็นพฤติกรรม ที่ยั่งยืน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบพบว่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ใน ความสามารถของตนเองในการยืนยันในความคิดเห็น หลังการทดลอง และระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่ากลุ่มเปรียบเทียบมีการรับรู้ความสามารถ ตนเองในการยืนยันในความคิดเห็นสูงในระยะเริ่มต้น แต่โปรแกรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศ โดยแกนนำกลุ่มเพื่อน สามารถพัฒนารับรู้ความสามารถตนเองในการยืนยันในความคิดเห็นของกลุ่ม ทดลองให้มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นจากก่อนการ ทดลอง จนเทียบเท่ากับกลุ่มเปรียบเทียบ สอดคล้องกับ การศึกษาของ ภารณี นิลรณ์ (2554) ที่ศึกษาผล ของโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภค อาหารโดยประยุกต์ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถ ตนเอง ร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม พบว่าหลัง การทดลองกลุ่มทดลองมีการรับรู้ความสามารถ ตนเองในการบริโภคอาหารสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.05$)

3. การรับรู้ความสามารถตนเองในการ ปฏิเสธ เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมี เพศสัมพันธ์

พบว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถ ตนเองในการปฏิเสธของกลุ่มทดลอง ในระยะติดตาม ผลสูงกว่าก่อนการทดลอง ผลการศึกษาสนับสนุน แนวคิดของแบนดูรา (Bandura, 1986) ที่ว่าการรับรู้ ความสามารถของตนเองนั้นมีผลต่อการกระทำของ บุคคล บุคคล 2 คน อาจมีความสามารถไม่ต่างกัน แต่อาจแสดงออกในคุณภาพที่แตกต่างกันได้ ใน กิจกรรมนี้ส่งเสริมให้กลุ่มทดลองมีการรับรู้ในเรื่อง การปฏิเสธ เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมี เพศสัมพันธ์ โดยนำแนวคิดการพัฒนารับรู้ความสามารถตนเองของแบนดูรา เป็นแนวทางในการจัด กิจกรรม กิจกรรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถ

ตนเองในการปฏิเสธ เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ เน้นการฝึกทักษะการปฏิเสธ เนื่องจากเป็นทักษะที่ต้องใช้เป็นประจำในชีวิตประจำวัน แต่ความสามารถในการปฏิเสธของแต่ละคนจะแตกต่างกัน มีประสิทธิภาพแตกต่างกัน การปฏิเสธให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ต้องมาจากการฝึกฝนให้มีความชำนาญ ดังนั้นเพื่อให้กลุ่มทดลองมีความสนใจในการฝึกการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธ แก่นนำจึงสร้างแรงจูงใจกลุ่มทดลองให้เห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการปฏิเสธ ให้ดูวีดิทัศน์การประสบความสำเร็จในการปฏิเสธ เพื่อให้กลุ่มทดลองเกิดความรู้สึกว่านักแสดงในวีดิทัศน์สามารถประสบความสำเร็จในการปฏิเสธได้ กลุ่มทดลองก็ต้องสามารถประสบความสำเร็จในการใช้ทักษะปฏิเสธเหมือนกัน หลังจากนั้นให้กลุ่มทดลองแสดงความสามารถในการปฏิเสธด้วยตนเอง โดยการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้เกิดการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธจากการปฏิบัติจริง จากการที่คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธ ของกลุ่มทดลอง หลังการทดลองไม่แตกต่างกับก่อนการทดลอง และระยะติดตามผล สามารถอธิบายได้ว่า การพัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธ ต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนา เพื่อจะนำความรู้ที่มี ไปประยุกต์ใช้ ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธ จึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงในระยะเวลาใกล้ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการปฏิเสธ ต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ แต่ระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลอง ยังไม่ได้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ที่ได้รับ การรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธจึงยังไม่มีปรับเปลี่ยน ต่อเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป การรับรู้ความสามารถ

ตนเองในการปฏิเสธจึงมีการปรับเปลี่ยน สังเกตได้จากคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธ เพิ่มขึ้นในระยะติดตามผล เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเปรียบเทียบในระยะติดตามผลจึงไม่พบความแตกต่าง ซึ่งกลุ่มเปรียบเทียบมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธสูงตั้งแต่ก่อนการทดลอง สอดคล้องกับการศึกษาของ จุฑาวดี กมลพรมงคล (2555) ที่ศึกษาผลของการสร้างเสริมสมรรถนะแห่งตน ต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และทักษะการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า นักเรียนประถมศึกษาในศึกษาในในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.001$)

4. การรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรองเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์

พบว่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรองก่อนการทดลอง และหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน ระยะติดตามผล ไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ผลการศึกษานับสนับสนุนแนวคิดของแบนดูรา (Bandura, 1986) ที่ว่าความสามารถของคนเราไม่ตายตัวหากแต่ยืดหยุ่นตามสภาพการณ์ ดังนั้นสิ่งที่จะกำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออก จึงขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตนเองในสถานการณ์นั้นๆ กิจกรรมครั้งนี้ส่งเสริมให้กลุ่มทดลองมีการรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งเน้นการฝึกทักษะการต่อรองเป็นสำคัญ การพัฒนาให้มีความชำนาญในการต่อรองต้องมีการฝึกฝน การต่อรองนั้นจึงจะประสบความสำเร็จ และผู้ฝึกต้องรับรู้ถึงประโยชน์ของการต่อรองเพื่อจูงใจให้มีความตั้งใจในการฝึก แก่นนำจึงสร้างแรงจูงใจ กลุ่มทดลองให้มีการรับรู้

ความสามารถตนเองในการต่อรอง ด้วยการถ่ายทอดความรู้ ให้กลุ่มทดลองเห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการต่อรอง ผ่านคอมพิวเตอร์ เสริมแรงจูงใจ เมื่อกลุ่มทดลองสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง ให้ดูวีดิทัศน์เรื่องการประสบความสำเร็จในการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มทดลองเห็นการประสบความสำเร็จของผู้อื่นแล้ว จะเกิดความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถทำได้เหมือนกัน ให้กลุ่มทดลองแสดงบทบาทสมมติในเรื่องการประสบความสำเร็จในการต่อรอง เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ โดยประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จนั้นจะทำให้กลุ่มทดลองมีความคาดหวังความสามารถของตนเองในการกระทำเพิ่มมากขึ้น จากการที่คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรอง ของกลุ่มทดลองไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบทุกช่วงเวลาของการศึกษา อธิบายได้ว่า การพัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรอง เป็นความสามารถในการใช้ทักษะส่วนบุคคล การที่จะพัฒนาการต่อรองให้มีประสิทธิภาพ ต้องใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ยาวนาน จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่ยั่งยืนของบุคคลนั้นๆ ดังนั้นกลุ่มทดลองอาจต้องใช้เวลาในการฝึกฝน คะแนนเฉลี่ยในแต่ละช่วงเวลาจึงเพิ่มไม่มาก เมื่อนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ จึงพบว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองในการต่อรอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่า โปรแกรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศ โดยแกนนำกลุ่มเพื่อนสามารถพัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเองในการต่อรองให้แก่กลุ่มทดลองได้ จนคะแนนเฉลี่ยเทียบเท่ากับกลุ่มเปรียบเทียบซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองในการ

ต่อรองสูงตั้งแต่ก่อนการทดลอง สอดคล้องกับการศึกษาของ นรลักษ์ณ์ เอื้อกิจ (2543) ที่ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่าหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีระดับคะแนนทักษะการปฏิเสธสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .0001$) และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .0001$)

5. พฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ภายในกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง และระยะติดตามผลไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดพบว่า จากระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น ผลการศึกษาสนับสนุนแนวคิดของแบนดูรา (Bandura, 1986) แบนดูรากล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โปรแกรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศ โดยแกนนำกลุ่มเพื่อนได้ส่งเสริมให้กลุ่มทดลองมีการรับรู้ความสามารถตนเองในเรื่องการยืนยันในความคิดเห็น การปฏิเสธ และการต่อรอง เพื่อให้เกิดการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการมีพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ โดยนำแนวคิดการพัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเองของแบนดูรา มาพัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง เพื่อให้นักเรียนกลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ โดยมีแกนนำกลุ่มเพื่อนเป็นผู้ถ่ายทอด จากการที่คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของกลุ่มทดลอง

ไม่มีความเปลี่ยนแปลง อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของเวลาในการจัดกิจกรรม การรวมกิจกรรม 2 กิจกรรมเพื่อทำในวันเดียวกัน ทำให้กลุ่มทดลองสับสน และเหนื่อยล้า ความตั้งใจในการเรียนรู้ และการรับรู้ลดลง รวมถึงเวลาในการฝึกทักษะต่างๆ ลดลง จึงส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของกลุ่มทดลอง สอดคล้องกับการศึกษาของ ขวัญจิต ดิสัก (2548) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน โดยผู้นำกลุ่มเพื่อน ต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศ ก่อนทดลองและหลังทดลอง 1 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน ($p\text{-value} > .01$) ระยะติดตามผล 1 เดือน พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศของกลุ่มทดลอง เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองและหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .01$)

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านการบริหาร ควรมีนโยบายในการพัฒนาทักษะการยืนยั่นในความคิดเห็น การปฏิเสธ และการต่อรองให้แก่กันนักเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมซึ่งการฝึกอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เด็กจะทำให้เด็กเกิดการรับรู้ และสามารถเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่ยั่งยืนต่อไปได้

2. ด้านการปฏิบัติงานชุมชน ควรมีการนำรูปแบบการพัฒนาแกนนำ ของโปรแกรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศ โดยแกนนำกลุ่มเพื่อนไปพัฒนาเยาวชนกลุ่มต่างๆ เพื่อให้เกิดผู้นำเยาวชนในการส่งเสริมสุขภาพ โดยที่จำนวนครั้งในการพัฒนาแกนนำไม่ควรน้อยกว่า 5 ครั้งๆ ละ 2 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยเนื้อหาที่จะพัฒนาต้องเริ่มจากเรื่องที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย การจัดกลุ่มให้แกนนำถ่ายทอดความรู้ไม่ควรเกินกลุ่มละ 3-4 คน ระยะเวลาดำเนินการพัฒนาแกนนำไม่ควรน้อยกว่า 5 ครั้งๆ ละ 1-2 ชั่วโมง อุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ควร

มีภาพสไลด์ดึงดูดความสนใจ วิดีทัศน์ที่ใช้ในกิจกรรมผู้แสดงในวิดีโอต้องเป็นผู้ที่มีวัยเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่าง หรือใกล้เคียงกัน เพื่อจะเป็นตัวแบบที่กระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างมีความมุ่งมั่น ที่จะมียุติกรรมที่ประสบความสำเร็จดังเช่นตัวแบบในวิดีโอที่ปฏิบัติควรมีผู้ช่วยในการจัดกิจกรรม เพื่อควบคุมกำกับเด็กให้มีความสนใจในกิจกรรมที่ทำ และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งควรเป็นเวลาที่เด็กพึงพอใจที่จะร่วมกิจกรรม

3. ด้านการวิจัย ควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยฟื้นฟู ทบทวนความรู้แกนนำ เน้นทักษะการสื่อสาร ฝึกให้แกนนำมีความมั่นใจในตนเองในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่เพื่อนนักเรียน พร้อมทั้งจัดเวลาในการถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสม สัปดาห์ละครั้ง

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2554). *คู่มือวัยรุ่นและเยาวชน การป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย .
- ขวัญจิต ดิสัก. (2548). *ผลของโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนโดยแกนนำกลุ่มเพื่อนต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น*. ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑาวดี กมลพรมงคล. (2555). *ผลของการสร้างเสริมสมรรถนะแห่งตนต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์และทักษะการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนประถมศึกษาชาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญา

- พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรพรรณ อินทา.(2542).ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชลนิทรา แสงบุราณ. (2552). รูปแบบการเลี้ยงดูและการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างมารดาและบุตรสาวต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้นหญิงเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล .
- นรลักษณ์ เอื้อกิจ. (2541). ประสิทธิภาพของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา.(2554). รายงานสุขภาพคนไทย 2554. [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2554, จาก <http://www.phuketall.com/news/Hotnews-2011-06-13.php>.
- ปัญญี กิตติพงศ์พิทยา. (2551) . การประยุกต์ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเองเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอรัญประเทศจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภารณี นิลกรณ์. (2554). ผลของโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยประยุกต์ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมาลี ตราชู .(2550). พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นและการป้องกันในตำบลน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่. (2553). รายงานสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อ HIV และรายงาน 506 จังหวัดเชียงใหม่: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่. อัดสำเนา.
- Bandura, A.B. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. USA: Pearson Education company.